

Aanpak Gewasbeschermingsmiddelen

Bescherming van de drinkwaterbronnen - grondwater en oppervlaktewater - is essentieel voor de productie van schoon drinkwater. Volgens de Europese Kaderrichtlijn Water moet de kwaliteit van de bronnen verbeteren zodat met eenvoudige zuivering drinkwater gemaakt kan worden. In de praktijk komen echter verschillende stoffen in de drinkwaterbronnen voor die een knelpunt vormen voor drinkwaterproductie. Eén categorie van deze problematische stoffen zijn gewasbeschermingsmiddelen. Uit verschillende recente monitoringsrapportages en onderzoeken (o.a. RIVM-rapport 'Bestrijdingsmiddelen in grondwater bij drinkwaterwinningen' uit 2016 en jaarrapporten van RIWA) blijkt dat gewasbeschermingsmiddelen en hun metabolieten in grote mate voorkomen in oppervlakte- en grondwater wat gebruikt wordt voor de productie van drinkwater vaak in normoverschrijdende concentraties. Gewasbeschermingsmiddelen kunnen zowel van binnen de landbouw als daarbuiten afkomstig zijn.

Tweede nota duurzame gewasbescherming

In de Tweede nota duurzame gewasbescherming (2013-2023) zijn doelen en maatregelen opgenomen voor verduurzaming van het gewasbeschermingsbeleid. Een van deze doelen is om in 2023 nagenoeg geen overschrijdingen meer te hebben van de drinkwaternorm en de milieukwaliteitsnormen in oppervlaktewater. Concreet betekent dit een afname van het aantal overschrijdingen van deze normen ten opzichte van 2013 met 95% en 90%. Het tussendoel in 2018 is een afname met 50% ten opzichte van 2013. De Tweede nota duurzame gewasbescherming wordt op dit moment geëvalueerd, en de verwachting is dat het tussendoel en de einddoelen voor de waterkwaliteit met de huidige maatregelen *niet* gehaald worden. In de Delta-aanpak waterkwaliteit en zoetwater zijn gewasbeschermingsmiddelen als één van de prioriteiten benoemd waar versnelling nodig is om de waterkwaliteit te verbeteren.

- **Neem als onderdeel van het nieuwe Bestuursakkoord Waterkwaliteit aanvullende – preventieve - maatregelen om de doelen uit de KRW en de Tweede nota duurzame gewasbescherming te kunnen halen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het realiseren van een verbod op niet-professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.**

Toezicht en handhaving

Er zijn concrete maatregelen vanuit de overheid nodig om de aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen in drinkwaterbronnen terug te dringen. Naast preventieve (nieuwe) maatregelen is meer aandacht nodig voor toezicht en handhaving van bestaande maatregelen.

- **Zet vol in op effectief toezicht en handhaving van huidig beleid; en focus hierbij op bescherming van drinkwaterbronnen.**

GLB 2021-2027

In het toekomstige Gemeenschappelijk landbouwbeleid zal meer aandacht moeten zijn voor de bescherming van drinkwaterbronnen (zowel grond- als oppervlaktewater) in relatie met gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast is het van belang om de doelen, normen en maatregelen in het Europese en nationale landbouwbeleid beter af te stemmen op de doelen uit de Europese Kaderrichtlijn Water en het nationale waterbeleid. Effectieve bescherming van drinkwaterbronnen is alleen mogelijk als er sprake is van een consistent, op elkaar afgestemd, en goed geïmplementeerd Europees water- en landbouwbeleid. Boeren zouden alleen toegang moeten krijgen tot GLB-betalingen als ze voldoen aan basismilieunormen wat betreft gewasbeschermingsmiddelen die voldoende ambitieus zijn. Neem maatregelen wat betreft gewasbescherming, waarbij de verbetering van de kwaliteit van bodem en water voorop staat, vooral als het grondwaterbeschermingsgebieden betreft.

- **Stel duidelijke, ambitieuze milieudoelen in het GLB en stem deze af op Europese waterdoelen - met name die uit de KRW; zorg dus voor een 'verblauwing' van het GLB.**